

Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže

1945–1963

Inventář

EL NAD č.: 448

AP č.: 446

Miloslava Svobodová

Horšovský Týn 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	8
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	8
Seznam použitých pramenů a literatury	9

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	10
Příloha č. 2: Seznam předsedů MSK a MNV Újezd Svatého Kříže	12

Inventární seznam: 13

I. Orgány národního výboru 14

A. Záписы ze schůzí pléna a rady	14
B. Záписы ze schůzí komisí a aktivů	14

II. Úřad národního výboru 14

1. Úřední knihy 14

A. Evidenční knihy	14
B. Účetní knihy	14

2. Spisový materiál 15

A. Registrurní pomůcky 15

B. Spisy 15

Všeobecné záležitosti, činnost MNV 15

Finance 16

Zemědělství a lesní hospodářství 17

Místní hospodářství, obchod 17

Výstavba a územní plánování 17

Kultura, školství 18

Zdravotnictví, sociální zabezpečení 18

Požární ochrana a vnitřní správa 18

I. Vývoj původce archiválií

Újezd Svatého Kříže leží 3 kilometry jihovýchodně od Bělé nad Radbuzou. Obec byla do roku 1949 součástí politického okresu Horšovský Týn a příslušela do soudního okresu Hostouň. Podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích, patřil Újezd Svatého Kříže od 1. února 1949 až do 30. června 1960 do okresu Horšovský Týn. Po územní reorganizaci státu v roce 1960¹ přešel po sloučení okresů od 1. července do okresu Domažlice, do kterého územně náleží dodnes.

Po skončení 2. světové války v květnu 1945 začaly na osvobozeném území Československé republiky podle dekretu č. 18/1944 Úředního věstníku československého vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy.² Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon jejich pravomoci stanovila vláda prostřednictvím svého nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.³

V roce 1945 většinu obyvatel obce tvořilo tzv. státně nespolehlivé obyvatelstvo, proto byla pro obec Újezd Svatého Kříže (něm. Heiligenkreuz) s osadou Lískovec (něm. Haselberg) jmenována Místní správní komise (MSK) Újezd Svatého Kříže v čele s předsedou, která měla tutéž pravomoc jako místní národní výbor. Přesné datum ustavení MSK Újezd Svatého Kříže nebylo možné, vzhledem k malé dochovanosti písemností, zjistit.

Dnem svého ustavení MSK převzala pravomoc, kterou mělo doposud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta. Mezi hlavní úkoly MSK Újezd Svatého Kříže patřila evidence obyvatel, konfiskace majetku Němců a kolaborantů podle dekretu č. 12/1945 Sb. (zemědělská půda)⁴ a č. 108/1945 Sb. (ostatní majetek),⁵ podílení se na odsunu německého obyvatelstva do Německa a na osidlování pohraničí. Z Újezda Svatého Kříže a jeho osady Lískovec bylo v roce 1946 odsunuto celkem 220 Němců.

Po osídlení obce převzal její správu dne 22. února 1946 nejprve devítičlenný, později dvanáctičlenný Místní národní výbor (MNV) Újezd Svatého Kříže a MSK zanikla. K faktickému předání administrativy místní správní komise došlo 25. února 1946.⁶ Hlavním orgánem MNV Újezd Svatého Kříže bylo plénium, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce a volilo další orgány národního výboru, především radu. Ta vykonávala rozhodnutí pléna a řídila zaměstnance národního výboru. Jako poradní orgány MNV Újezd Svatého Kříže fungovaly v roce 1946 plénem zvolené komise osvětová, finanční a bezpečnostní, jejichž působnost se vztahovala na celou obec.

Původní složení národního výboru se měnilo podle paritního zastoupení politických stran v obci. Na základě vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění, bylo složení národního výboru změněno podle výsledků těchto voleb.

Zajišťování zásobování obyvatelstva potravinami měla v kompetenci tříčlenná mimořádná vyživovací komise, kterou zřídilo plénium MNV Újezd Svatého Kříže dne

¹ Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

² Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění.

³ Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, bylo změněno a doplněno vládním nařízením č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů a vyhláškou ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů.

⁴ Dekret prezidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa.

⁵ Dekret prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

⁶ Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně (SOkA Domažlice), Okresní národní výbor (ONV) Domažlice, inv. č. 275, karton č. 38, protokol o předání úřadu MSK Újezd Svatého Kříže.

21. listopadu 1947. Komise mj. spolupracovala s MNV při rozpisu a plnění dodávkových povinností zemědělců, povolovala domácí a nucené porážky.⁷

Dne 26. února 1948 došlo v obci k ustavení pětičlenného místního výboru Národní fronty, jehož úkolem bylo odstraňovat z vedoucích funkcí politické odpůrce KSČ. Při MNV byla dne 15. dubna 1948 ustavena pětičlenná místní rada osvětová, která v obvodu své působnosti spravovala všechny veřejné osvětové záležitosti a prováděla rozhodnutí MNV ve věcech osvětových. K tomuto dni plenum rovněž zřídilo pětičlennou knihovní radu, která měla na starosti obecní knihovnu, jež se nacházela v čp. 120.

Až do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., jímž byla vydána ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů prozatímní charakter. V této ústavě byly národní výbory definovány jako „nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresech a krajích“ a jejich existence byla právně zakotvena jako nedílná součást státního zřízení Československé republiky. Nově byl zaveden princip volitelnosti, do té doby byli členové MNV jmenováni příslušným okresním národním výborem na návrh Národní fronty.

Vládním nařízením č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, byly místní národní výbory rozděleny podle počtu obyvatel do čtyř kategorií. MNV Újezd Svatého Kříže se zařadil mezi národní výbory I. kategorie (obce do 600 obyvatel). Reorganizovaný národní výbor se skládal z 15 členů pléna a pětičlenné rady. Při MNV Újezd Svatého Kříže působily komise zemědělská, mléčná, finanční, vyživovací a hospodářská, osvětová a kulturní.

Podle vládního nařízení č. 101/1950 Sb., o zrušení osvětových rad a přenesení jejich působnosti na národní výbory, byly dnem 5. července 1950 zrušeny osvětové rady a jejich působnost byla přenesena na národní výbor. Novým zařízením MNV, jemuž příslušelo organizovat osvětovou činnost v obci, se stala osvětová beseda. Podle vládního nař. č. 46/1951 Sb., o zrušení knihovních rad, byla na MNV přenesena rovněž působnost knihovních rad v péči o místní veřejnou knihovnu.

Národní výbory převzaly od roku 1950 vedení matričních knih,⁸ církevní knihy se k 1. lednu 1950 uzavřely a staly se majetkem státu. Původní farní obvody nahradily matriční obvody a od 1. ledna 1950 se stal právoplatný pouze úřední sňatek. Sídlo farního obvodu se nacházelo v Újezdě Svatého Kříže, matričním obvodem obec náleží do Bělé nad Radbuzou.

V souladu s vládním nařízením č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů, dne 12. prosince 1951 MNV Újezd Svatého Kříže zřídil tříčlennou trestní komisi, která postihovala přestupky spáchané místními občany.⁹

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnících místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníka MNV jako výkonného orgánu národního výboru. Ustanovit a odvolat svého tajemníka mohlo plenum MNV na návrh nadřazeného ONV. Tajemník byl uvolněným funkcionářem a zaměstnancem MNV, za výkon své funkce zodpovídal radě a předsedovi MNV. Jako přísedící s poradním hlasem se zúčastňoval všech plenárních zasedání a schůzí rady. Působil jako politický a odborný poradce MNV a zastupoval předsedu ve funkci služebního představeného zaměstnanců MNV. Působení tajemníka na MNV Újezd Svatého Kříže je doloženo od června 1952. Ke stejnému datu je doložen výbor žen působící jako pomocný aktiv MNV, jehož členky měly za úkol pomáhat místnímu JZD při sezonních

⁷ Zásady její činnosti byly stanoveny vyhláškou MV č. 1143/1947 Ú. l. I., o mimořádných vyživovacích komisích národních výborů, a koncem října 1948 byly její kompetence znovu upraveny vyhláškou MV č. 2503/1948 Ú. l. I., o reorganizaci mimořádných vyživovacích komisí národních výborů.

⁸ Zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách.

⁹ Přestupky byly stíhány podle zákona č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním, a podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 335/1951 Ú. l., o výkonu trestní pravomoci místních národních výborů.

pracích, spolupracovat při pořádání kulturních a společenských akcí a podílet se na zlepšování péče o rodinu, děti a mládež v obci.

Do roku 1954 byla činnost MNV Újezd Svatého Kříže založena na referentském systému. Určení členové rady měli přidělené jednotlivé úřední agendy, které zajišťovali ve spolupráci s příslušnou komisí národního výboru. Za svou činnost byli odpovědní plenárnímu zasedání a radě. Při MNV Újezd Svatého Kříže jsou doloženi tyto referenti: zemědělský, finanční, výživy a hospodářství, školství a osvěty. Záležitosti referátu pro všeobecné a vnitřní věci, plánovacího a bezpečnostního vyřizoval předseda MNV.

V roce 1954 byl přijat zákon č. 12/1954 Sb., ústavní zákon o národních výborech, zákon č. 13/1954 Sb., o národních výborech, a zákon č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, na jehož základě proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů. Dosud byli členové MNV Újezd Svatého Kříže jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období trvalo tři roky, zároveň došlo ke zrušení referentského systému. MNV Újezd Svatého Kříže vykonával svou činnost prostřednictvím devítičlenného pléna. Výkonným orgánem národního výboru byla tříčlenná rada, která připravovala program a návrhy usnesení pro plenární zasedání a předkládala mu zprávy o své činnosti. Schůze rady se konaly každý týden, schůze pléna jednou měsíčně s přístupem veřejnosti. Pro vyřizování úředních agend byly národnímu výboru nápomocny stálé komise: zemědělská, finanční a osvětová.

Stálé komise spolupracovaly na přípravách usnesení národního výboru a jeho rady, neměly však rozhodovací pravomoc. Hlavní body projednávané plenárním zasedání MNV Újezd Svatého Kříže tvořily roční hospodářské plány rozvoje obce, rozpisy plánu výroby a výkupu zemědělských výrobků, včetně plnění jejich dodávek, rozpočty, účetní uzávěrky, zajišťování plynulého zásobování a poskytování služeb obyvatelům.

Volbám v květnu 1957 předcházela novelizace zákonů o národních výborech,¹⁰ která změnila počty jejich členů tak, že na místní úrovni jich přibýlo na úkor okresních národních výborů.¹¹ Po volbách, které se konaly 19. května 1957, se nově zvolený MNV Újezd Svatého Kříže skládal z devítičlenného pléna a tříčlenné rady. V obvodu působnosti MNV vykonávaly svou činnost tyto stálé komise: zemědělská, finanční a kulturně školská.

Výrazné změny ve vývoji národního výboru představoval rok 1960. Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, bylo do MNV Újezd Svatého Kříže zvoleno devět poslanců (dříve členů MNV). Na ustavující schůzi nově zvoleného národního výboru konané 24. června 1960 byla potvrzena platnost volby zvolených kandidátů a zvolena pětičlenná rada v čele s předsedou. V obvodu působnosti MNV vykonávaly svou činnost tyto komise: zemědělská, finanční a plánovací, školská a kulturní a pro výstavbu. Volební období národního výboru se prodloužilo z původních tří na čtyři roky.

Na zasedání ONV v Horšovském Týně, které se konalo 1. června 1960, byl schválen návrh rady ONV Horšovský Týn ze dne 27. května 1960 na sloučení obcí na území dosavadního okresu Horšovský Týn. MNV Bystřice byl sloučen s MNV Újezd Svatého Kříže. MNV Újezd Svatého Kříže převzal správu obce Bystřice s místní částí Hledsebe a MNV Bystřice zanikl.

Plenární zasedání ONV Domažlice (konané 31. ledna 1964) schválilo podle § 16 odst. 1 zák. č. 36/60 Sb., o územním členění státu, na návrh rady ONV Domažlice ze dne 24. a 25. ledna 1964 a se souhlasem rady ZKNV v Plzni s účinností od 1. ledna 1964 sloučení Místního národního výboru Újezd Svatého Kříže spravujícího obce Újezd Svatého Kříže, Bystřice a Hledsebe s Místním národním výborem Bělá nad Radbuzou. Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže zanikl.

¹⁰ Zákon č. 10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech.

¹¹ Podrobněji to určoval zákon č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů.

Přesné sídlo MNV Újezd Svatého Kříže se nepodařilo dohledat, ve spisech je uváděno pouze jako úřadovna MNV.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

O způsobu vedení spisové služby vypovídá část dochovaných podacích protokolů z let 1945–1956. Tyto podací protokoly evidují došlá a odeslaná podání, odkud spis došel, obsah spisu, kdy, jak popřípadě kým byl spis vyřízen. Takto zapsaným spisům byla přidělována čísla jednací (kromě období od 5. 7. 1952–30. 12. 1952), která začínala v novém kalendářním roce vždy od čísla jedna. Pro rok 1948 se dochoval pouze index k podacímu protokolu, do něhož byly abecedně zapisovány spisy podle jmenného nebo věcného označení.

Až na některé výjimky se v těchto protokolech vyplňovala většina předepsaných rubrik kromě kolonky pro ukládací znak. Pouze v podacím protokolu vedeném v letech 1955–1956 se objevují ukládací znaky odpovídající spisovému plánu založenému na desetinném třídění spisových znaků. Spisů evidovaných těmito registraturními pomůckami se v archivním fondu dochoval pouhý zlomek.

Systém ukládání dokumentů na úřadě původce se nepodařilo z dochovaných archiválií zjistit. Lze se však domnívat, že byly ukládány podobně jako písemnosti jiných národních výborů, kde převažovalo v ukládacím systému věcné hledisko, podle kterého byly ukládány zejména zápisy ze schůzí pléna, rady a komisí. Zbytek byl pravděpodobně řazen podle čísel jednací.

Došlé písemnosti byly většinou opatřovány prezentačním razítkem, ve kterém je vyznačeno datum přijetí dokumentu a přidělené číslo jednací. Ukládací znaky se po celou dobu působení úřadu národního výboru na dokumentech nevyskytovaly.

Archiválie Místního národního výboru Újezd Svatého Kříže byly do okresního archivu podle EL NAD archivního fondu předány ve dvou přírůstcích.

První předání proběhlo v roce 1954, kdy okresní archiv převzal blíže nespecifikovaný aktový materiál z činnosti MSK a MNV Újezd Svatého Kříže z let 1945–1952. K tomuto převzetí se nedochoval žádný předávací protokol ani seznam.

K dalšímu převzetí archiválií došlo 20. září 1963. Okresní archiv tehdy přebíral blíže neurčenou část agendy MSK a MNV Újezd Svatého Kříže ve stavu rozsypu z let 1945–1960 v množství osmi balíků. Tento přírůstek je zaevidován pod č. 25/1963. Jakýkoli předávací protokol se opět nedochoval.

Ke ztrátě chybějících dokumentů MNV Újezd Svatého Kříže došlo patrně na úřadě původce, protože není známo, že by se nacházely ve spisovně nástupnického MNV.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže obsahuje archiválie z let 1945–1963, jejichž původcem je Místní správní komise Újezd Svatého Kříže a Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže.

První zpracování archivního fondu provedli Matěj Šlajs a Jan Kvídera v roce 1962. Jednalo se o soupis archiválií převzatých do archivu v roce 1954 a vzniklých v letech 1945–1952. Tehdy se v archivu vytvářely soupisy archiválií různých původců z jedné lokality sepsané dohromady v jedné strojově psané pomůcce se společným úvodem, který sepsal horšovskotýnský archivář Jan Kvídera. K Újezdu Svatého Kříže vznikl jeden takový soupis, který obsahoval soupis tří původců (Obecní úřad Újezd Svatého Kříže, Místní správní komise Újezd Svatého Kříže a Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže). Archivní fond Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže tehdy obsahoval tři úřední knihy, v jejichž vedení započala MSK Újezd Svatého Kříže, jeden podací protokol a dva kartony spisů. Spisy nenesly žádné známky

manipulace, proto byly Matějem Šlajsem uspořádány podle osmiskupinového systému spisové manipulace z roku 1948.

Dalším zpracovatelem archivního fondu byl v roce 1991 Viktor Mastný, který pořádal archiválii vzniklé v letech 1945–1960 a k části archivního fondu vytvořil podrobný rukopisný seznam. Tehdy se při pořádání archivních fondů místních národních výborů začalo využívat Ukládacího a skartačního plánu pro MNV, vypracovaného podle instrukce MV ČSR č. 12/1987 (Věstník vlády ČSR pro národní výbory 1987, částka 7) a podle výsledku průzkumu spisové agendy na MNV Jesenná v roce 1987 v okrese Gottwaldov, dnes Zlín.

V letech 2015 a 2016 archivní fond revidovala a zpracovala k němu inventář Miloslava Svobodová, která ho doplnila o řadu zápisů ze schůzí pléna, rady a komisí, jež archiv převzal společně s archiváliemi archivního fondu Okresní národní výbor Domažlice. Konkrétně se jednalo o jeden karton zápisů.

Při inventarizaci archivního fondu zpracovatelka jako základní metodický návod použila metodický pokyn pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007. Inventární seznam je rozčleněn podle následujícího schématu: I. orgány národního výboru a II. úřad národního výboru. Do oddělení orgány národního výboru jsou zařazeny zápisy ze schůzí pléna, rady, komisí a aktivů. Zápisy těchto kolektivních orgánů byly uspořádány do sérií a v nich seřazeny chronologicky.

Ostatní archiválii jsou zařazeny do oddělení II. úřad národního výboru. Toto oddělení obsahuje dvě skupiny: úřední knihy a spisový materiál. Úřední knihy jsou roztrženy podle věcného obsahu na knihy: A) evidenční, B) účetní. Spisový materiál byl rozřazen na: A) registraturní pomůcky a B) spisy. Registraturní pomůcky jsou seřazeny chronologicky. S ohledem na předchozí pořádací práce byly spisy archivního fondu zpracovány podle již uvedeného pořádacího schématu z roku 1987. Z důvodu, že se původce neřídil spisovými a skartačními plány důsledně a ukládacími znaky spisy neoznačoval, nejsou v inventárním seznamu ukládací (spisové) znaky uváděny.

Formálně byl inventář zpracován podle metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP /006-0767/2010 a jeho dodatku č. j. SOAP/006-1300/2014, který nabyl účinnosti 15. července 2014. Při popisu jednotlivých evidenčních jednotek zpracovatelka postupovala podle metodického návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013.

Archivní fond Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže je mezerovitý. Ze zápisů pléna chybí zejména zápisy z ustavujících schůzí. Z významných dokumentů jsou neúplné zápisy komisí, chybí finanční písemnosti po roce 1957, výsledky voleb a další archiválii dokumentující činnost úřadu MNV Újezd Svatého Kříže po roce 1960, zejména od integrace s MNV Bystřice až po ukončení činnosti MNV Újezd Svatého Kříže, ostatní agenda je dochována pouze částečně.

Při pořádání a inventarizaci archivního fondu Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže v letech 2015 a 2016 bylo protokolem o vyřazení archiválií z evidence NAD z důvodu přehodnocení významu č. j. SOAP/010-0569/2016 vyřazeno celkem 0,05 bm dokumentů, které obsahovaly duplikáty zápisů pléna a rady z let 1957–1961, pokladní deníky z let 1954–1956, knihy pohledávek a dluhů z let 1954–1956 a knihu hotově placených příjmů a peněžních zásek z let 1954–1956. Zpracovatelka v archivním fondu ponechala pokladní deníky z let 1945–1953 z důvodu, že položky v nich uvedené nebyly obsahově totožné s položkami v hlavních knihách dochovaných pro tato účetní období.

Nesoulad v metráži archivního fondu a v počtu evidenčních jednotek zapsaných v EL NAD před inventarizací a v počtu evidenčních jednotek po inventarizaci je způsoben jeho přemanimulováním, vyřazením archiválií z evidence z důvodu přehodnocení významu a vyřazením písemností nearchivní povahy.

U nedatovaných písemností (inv. č. 35) musela být doba jejich vzniku určena dodatečně jejich diplomatickým rozbořem. Inventární seznam uvádí takto stanovený časový rozsah v hranaté závorce.

V roce 2007 byla podle EL NAD z archivního fondu Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže do archivního fondu Archiv obce Újezd Svatého Kříže přerazena kniha zápisů obecního zastupitelstva 1932–1948, která obsahuje zápisy obecního zastupitelstva obce Újezd Svatého Kříže z let 1932–1944 a zápisy MNV týkající se přidělování drobného konfiskovaného majetku nově příchozím osídlencům v letech 1946–1948. Kniha byla převedena do archivního fondu Archiv obce Újezd Svatého Kříže z důvodu převahy zápisů vedené obecním úřadem.

V archivním fondu Městský úřad Bělá nad Radbuzou (EL NAD 1438) se nachází kronika obce Újezd Svatého Kříže vedená v letech 1956–1996, kterou nejprve vedl v letech 1956–1963 MNV Újezd Svatého Kříže a po jeho zrušení byla vedena Městským úřadem Bělá nad Radbuzou. Kroniku psali obyvatelé Újezda Svatého Kříže, který od roku 1964 tvoří místní část obce Bělá nad Radbuzou.

Archiválie archivního fondu vykazují tato poškození: kniha zápisů pléna a rady z let 1946–1955 (inv. č. 1) má uvolněné desky, porušenou vazbu a některé listy jsou poškozené plísní. Stejně poškození vykazuje i podací protokol z let 1955–1956 (inv. č. 32). Fyzický stav ostatních archiválií je dobrý a restaurátorské zásahy nejsou nutné.

Jazykem archivního fondu je čeština a němčina (inv. č. 35).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Nejlépe dochovanými archiváliemi jsou v archivním fondu Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže zápisy ze schůzí pléna a rady z let 1946–1963, které poskytují informace o politických, hospodářských, sociálních a správních dějinách obce.

O ekonomickém vývoji a hospodaření obce informuje neúplná řada účetních knih a finanční písemnosti týkající se rozpočtu a daňových záležitostí (inv. č. 13–28, 44–45).

Soupis konfiskovaného majetku eviduje inv. č. 46 a jeho následné přidělování nově příchozím osídlencům inv. č. 47.

Zemědělský charakter obce dokládají zemědělské statistiky, které obsahují plány zemědělské výroby, soupisy ploch kultur a osevu, soupisy hospodářského zvířectva a stav a počet osob pracujících v zemědělství (inv. č. 50–53).

Doplňující informace o činnosti národního výboru a o nejdůležitějších událostech v obci zachycuje již uvedená obecní kronika vedená v letech 1956–1996.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně archivní fond uspořádala, úvod napsala a inventární seznam zhotovila v letech 2015 a 2016 Miloslava Svobodová.

V Horšovském Týně 15. července 2016

Miloslava Svobodová

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

a) archivní

SOkA Domažlice, ONV Horšovský Týn, inv. č. 275, karton č. 38.

SOkA Domažlice, ONV Horšovský Týn, inv. č. 275, karton č. 41.

SOkA Domažlice, ONV Horšovský Týn, inv. č. 428, karton č. 353.

SOkA Domažlice, ONV Horšovský Týn, inv. č. 579, karton č. 404.

SOkA Domažlice, ONV Domažlice, inv. č. 1649, N 962.

b) tištěné

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. a II. díl, Praha : Český statistický úřad 2006.

Seznam obcí v republice Československé. Díl I. Seznam obcí v zemích českých podle správního rozdělení z 1. února 1949. Praha : Státní úřad statistický 1949.

2. Literatura

ČECHOVÁ Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945–1960. *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129–147.

FUSEK Jaroslav. *Organizace a působnost místních národních výborů*. Příručka pro národní výbory. Praha : Ministerstvo vnitra 1947.

NUHLÍČEK Josef. Spisová služba národních výborů v letech 1945–1955. *Archivní časopis*, 1955, roč. 5, s. 135–146.

PROFOUS Antonín. *Místní jména v Čechách*. Jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV S–Ž. Praha : Československá akademie věd a umění 1957.

ŠMILAUEROVÁ Eva. Správní vývoj a diplomatika písemností okresních národních výborů v letech 1945–1960. *Sborník archivních prací*, 1982, roč. 32, s. 43–169.

ŠTROBLÍK Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území české republiky (1945–1990). *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, s. 73–90.

ŠULC Stanislav. *Národní výbory, vývoj, právní základy, poslání, práce*. Brno : ZÁŘ tiskařské a nakladatelské podniky, 1946.

Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ind	index
inv. č.	inventární číslo
JZD	jednotné zemědělské družstvo
kar	karton
KOVP	komise ochrany veřejného pořádku
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
MV ČSR	Ministerstvo vnitra České socialistické republiky
MSK	místní správní komise
MV NF	místní výbor Národní fronty
n. p.	národní podnik
ONV	okresní národní výbor
ppr	podací protokol
Sb.	Sbírka zákonů
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Ú. 1.	úřední list
ZKD	Západočeské konzumní družstvo
ZKNV	Západočeský krajský národní výbor

Seznam předsedů MSK a MNV Újezd Svatého Kříže

Jméno:	Ve funkci od:	Ve funkci do:
O. Pohůnek (MSK)	květen 1945	22. února 1946
Josef Fousek (MNV)	22. února 1946	března 1949
Josef Kastner	14. března 1949	května 1950
František Knížek	25. května 1950	listopadu 1950
Josef Sýkora	30. listopadu 1950	února 1951
Josef Kastner	23. dubna 1951	října 1952
Kašpar Haas	října 1952	května 1954
Karel Pejsar	června 1954	července 1959
Karel Ryba	července 1959	30. června 1963

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Orgány národního výboru

A. Zápisy ze schůzí pléna a rady

1	Zápisy ze schůzí pléna (11. 3. 1946–15. 12. 1955), zápisy ze schůzí rady (31. 5. 1950–8. 12. 1955)	1946–1955	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí pléna (6. 4. 1956–9. 11. 1963)	1956–1963	kar 1
3	Zápisy ze schůzí rady (16. 2. 1956–30. 12. 1963)	1956–1963	kar 1

B. Zápisy schůzí komisí a aktivů

4	Zápisy ze schůzí finanční komise (16. 10. 1957–13. 11. 1963)	1957–1963	kar 1
5	Zápisy ze schůzí zemědělské komise (19. 1. 1956–19. 11. 1961)	1956–1961	kar 1
6	Zápisy ze schůzí komise výstavby (5. 7. 1960)	1960	kar 1
7	Zápisy ze schůzí školské a kulturní komise (4. 7. a 11. 7. 1960)	1960	kar 1
8	Zápisy trestní komise (19. 6. 1958–27. 3. 1959)	1958–1959	kar 1
9	Zápisy ze schůzí KOVP (pouze plán práce na 1. pololetí)	1963	kar 1
10	Zápisy ze schůzí výboru žen (15. 10. 1952–3. 12. 1957)	1952–1957	kar 1

II. Úřad národního výboru

1. Úřední knihy

A. Evidenční knihy

11	Matrika příslušníků obce	1945–1947	ukn 2
12	Evidence osídlenců	1946	ukn 3

B. Účetní knihy

13	Hlavní kniha	1945–1948	ukn 4
14	Hlavní kniha	1949	ukn 5
15	Hlavní kniha	1950	ukn 6
16	Hlavní kniha	1951	ukn 7

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
17	Hlavní kniha	1953	ukn 8
18	Kniha příjmů	1954	ukn 9
19	Kniha příjmů	1955	ukn 10
20	Kniha příjmů	1956	ukn 11
21	Kniha výdajů	1954	ukn 12
22	Kniha výdajů	1955	ukn 13
23	Kniha výdajů	1956	ukn 14
24	Kniha příjmů a výdajů pro Fond národní obnovy	1946–1948	ukn 15
25	Pokladní deník	1945–1947	ukn 16
26	Pokladní deník (1. 1. 1948–15. 1. 1950)	1948–1950	ukn 17
27	Pokladní deník (16. 1. 1950–23. 12. 1953)	1950–1953	ukn 18
28	Pokladní deník	1957	ukn 19

2. Spisový materiál

A. Registraturní pomůcky

29	Podací protokol	1945–1947	ppr 1
30	Podací protokol 16. 3. 1949–21. 6. 1952)	1949–1952	ppr 2
31	Podací protokol (5. 7. 1952–30. 12. 1954)	1952–1954	ppr 3
32	Podací protokol	1955–1956	ppr 4
33	Index k podacímu protokolu	1948	ind 1

B. Spisy

Všeobecné záležitosti, činnost MNV

34	Organizace, členění, působnost MNV (evidence členů, jejich volba a rezignace)	1951–1960	kar 2
----	--	-----------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
35	Národnostní politika (seznamy Němců k odsunu z Újezda Svatého Kříže, Liskovce, přesuny Němců na práci)	[1946]–1948	kar 2
36	Smlouvy (nájemní smlouvy k pronájmu čp. 68 jako prodejních místností Pramenu n. p. Stříbro)	1952	kar 2
37	Trestní záležitosti (výpis rozsudku trestu smrti Josefa Kauera)	1949	kar 2
38	Soudy (jmenování Karla Matáska soudcem z lidu)	1952	kar 2
39	Majetek nabývaný státem, jeho evidence, správa (výměry zavedení národní správy a jmenování národních správců, závěrečná vyúčtování za dobu národní správy)	1945–1948	kar 2
40	Volby do zastupitelských sborů (zpráva o hodnocení předvolební kampaně, vyhlášky o zřízení volebního obvodu a registraci kandidátů)	1954, 1960	kar 2
41	Prověrky a revize činnosti MNV	1952–1957	kar 2
42	Plány práce rady a pléna MNV	1952–1959	kar 2
43	Zřízení rozhlasového zařízení v obci	1948	kar 2
Finance			
44	Rozpočty a finanční plány obce, výkazy o jejich plnění	1947–1957	kar 2
45	Dávky, daně, poplatky (výměry domovní a zemědělské daně, přehled o dávkách a poplatcích vybíraných na MNV)	1952–1957	kar 2
46	Věci konfiskační, Fond národní obnovy (příhlášky k soupisu nepřátelského majetku, seznam budov konfiskovaných podle dekretů č.12/1945 Sb. a 108/1945 Sb., hlášení o příjmech a výdajích za konfiskovaný majetek)	1945–1953	kar 2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
47	Příděly nemovitostí, osídlení (přídělové listiny, seznam přídělců rodinných domů)	1946–1951	kar 2
48	Úhrady pohledávek majetkové podstaty pozemkových reforem u Státní spořitelny v Praze	1953	kar 2
Zemědělství a lesní hospodářství			
49	Evidence půdy, převody a nájmy (soupisy půdy, jednotná evidence pozemků, vložky k evidenčním listům)	1948–1959	kar 3
50	Plány zemědělské výroby	1950–1958	kar 3
51	Soupisy ploch kultur a osevu	1945–1956	kar 3
52	Soupisy hospodářského zvířectva	1948–1958	kar 4
53	Soupisy osob pracujících v zemědělství	1949–1958	kar 4
54	Dodávky, výkup zemědělských výrobků	1949–1956	kar 4
55	Včelařství (výkazy včelařství)	1950–1951	kar 4
56	Zemědělské družstevnictví (schválení přípravného výboru JZD)	1950–1952	kar 4
57	Lesy, honitba (příděly lesní půdy, těžební úkoly, rozdělení čistého výtěžku společenstevní honitby)	1947–1952	kar 4
Místní hospodářství, obchod			
58	Živnosti (pekařství čp. 96, živnost hostinská a řeznictví čp. 68)	1945–1949	kar 4
59	Obchod, zásobování (zrušení přímého prodeje mléka, žádost ZKD v Plzni o přidělení prodejny čp. 98)	1948–1952	kar 4
Výstavba a územní plánování			
60	Věci stavební (vyhlášení stavebního obvodu, vyjádření k územnímu rozhodnutí)	1950	kar 4

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
61	Geodézie, kartografie (žádost o změnu katastrální hranice mezi Újezdem Svatého Kříže a Svržnem)	1949	kar 4
62	Těžební a podobné akce (informace o odstřelu v lomu Svržno)	1954–1955	kar 4
63	Evidence nemovitostí, převody a nájmy (seznamy neobydlených domů a bouraček, přehled zemědělských usedlostí a rodinných domů podle čp.)	1948–1953	kar 4
Kultura, školství			
64	Kulturní zařízení (zprávy o činnosti knihovny)	1945–1947	kar 5
65	Školství (plán výchovy a vyučování na národní škole)	1959	kar 5
Zdravotnictví, sociální zabezpečení			
66	Zdravotnictví, prevence (očkování)	1952	kar 5
67	Sociální poměry, péče o rodinu a děti (zjišťování bytových poměrů nezletilých dětí)	1950–1952	kar 5
Požární ochrana a vnitřní správa			
68	Požární ochrana (žádost o výpomoc v požárních hlídkách, žádost o přidělení stodoly jako hasičského skladiště, seznam dobrovolných hasičů z roku 1951)	1948–1951	kar 5
69	Věci vojensko-správní (odvodní soupis, výkaz o zběhnutí vojína Josefa Kühna)	1948–1952	kar 5
70	Státní občanství, národní spolehlivost (udělení státního občanství – Marie Železná, národní spolehlivost – Vlastimil Holý)	1948	kar 5
71	Evidence obyvatel, matriční záležitosti (přihlašovací listy pro trvalý a přechodný pobyt, oznámení o narození, sňatku a úmrtí)	1949–1952	kar 5

Název archivní pomůcky: Místní národní výbor Újezd Svatého Kříže
Značka archivního fondu: MNV Újezd Sv. K.
Časové rozmezí: 1945–1963
Počet evidenčních
jednotek: 29 (19 úředních knih, 4 podací protokoly, 1 index, 5 kartonů)
Počet inventárních
jednotek: 71
Rozsah v bm: 0,83 bm
Stav ke dni: 15. 7. 2016
Zpracovatelka archivního
fondu: Miloslava Svobodová
Zpracovatelka archivní
pomůcky: Miloslava Svobodová
Počet stran: 19
Počet exemplářů: 4
Schválil: Mgr. Radka Kinkorová
dne 15. 7. 2016 - č.j. SOAP/010-0572/2016